

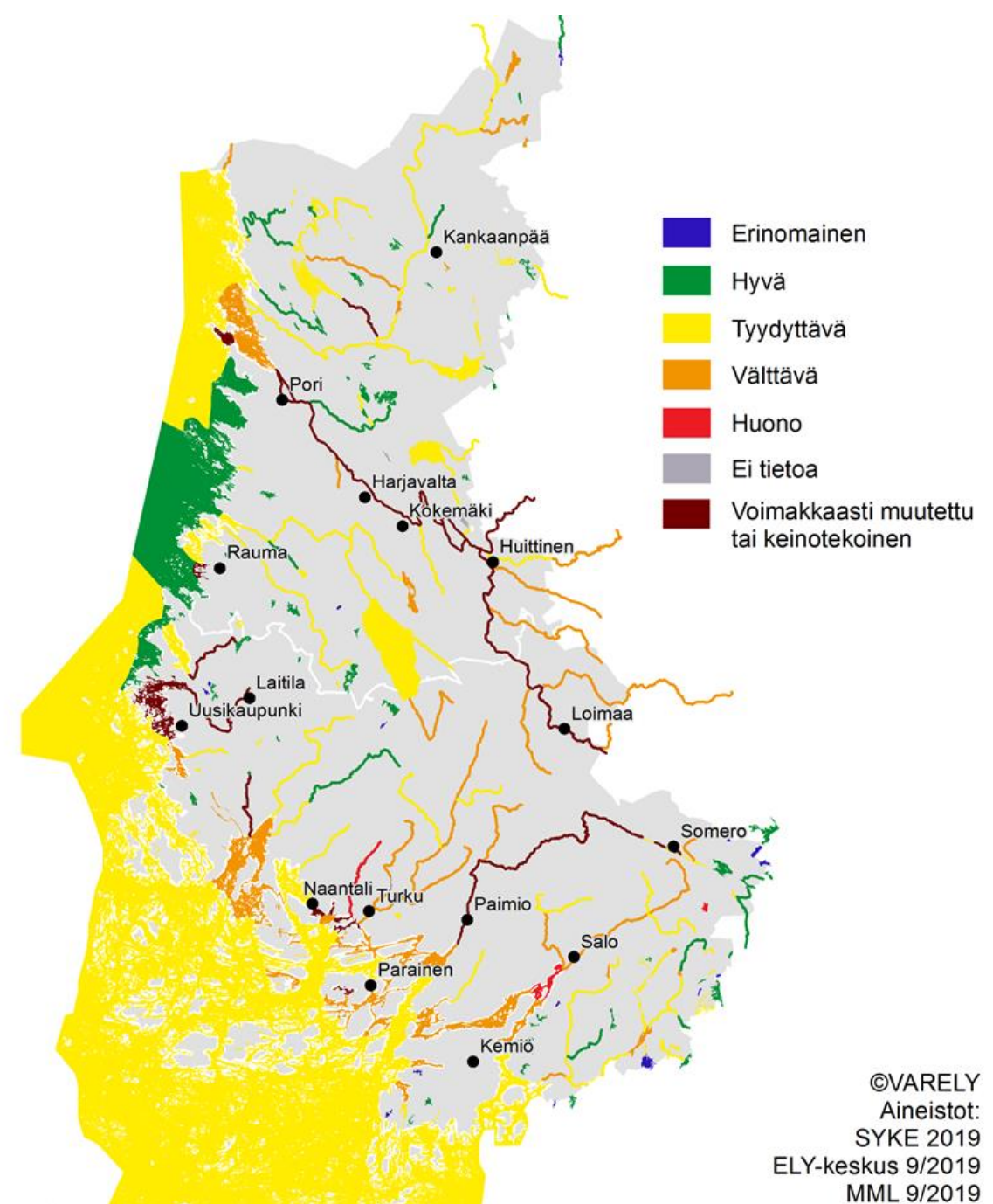
Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Vesienhoidon ehdotetut toimenpiteet 2022-2027 Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella pintavesien hoidon osalta

Anna Soirinsuo
21.10.2021

Vesienhoidon toimenpiteiden suunnittelu

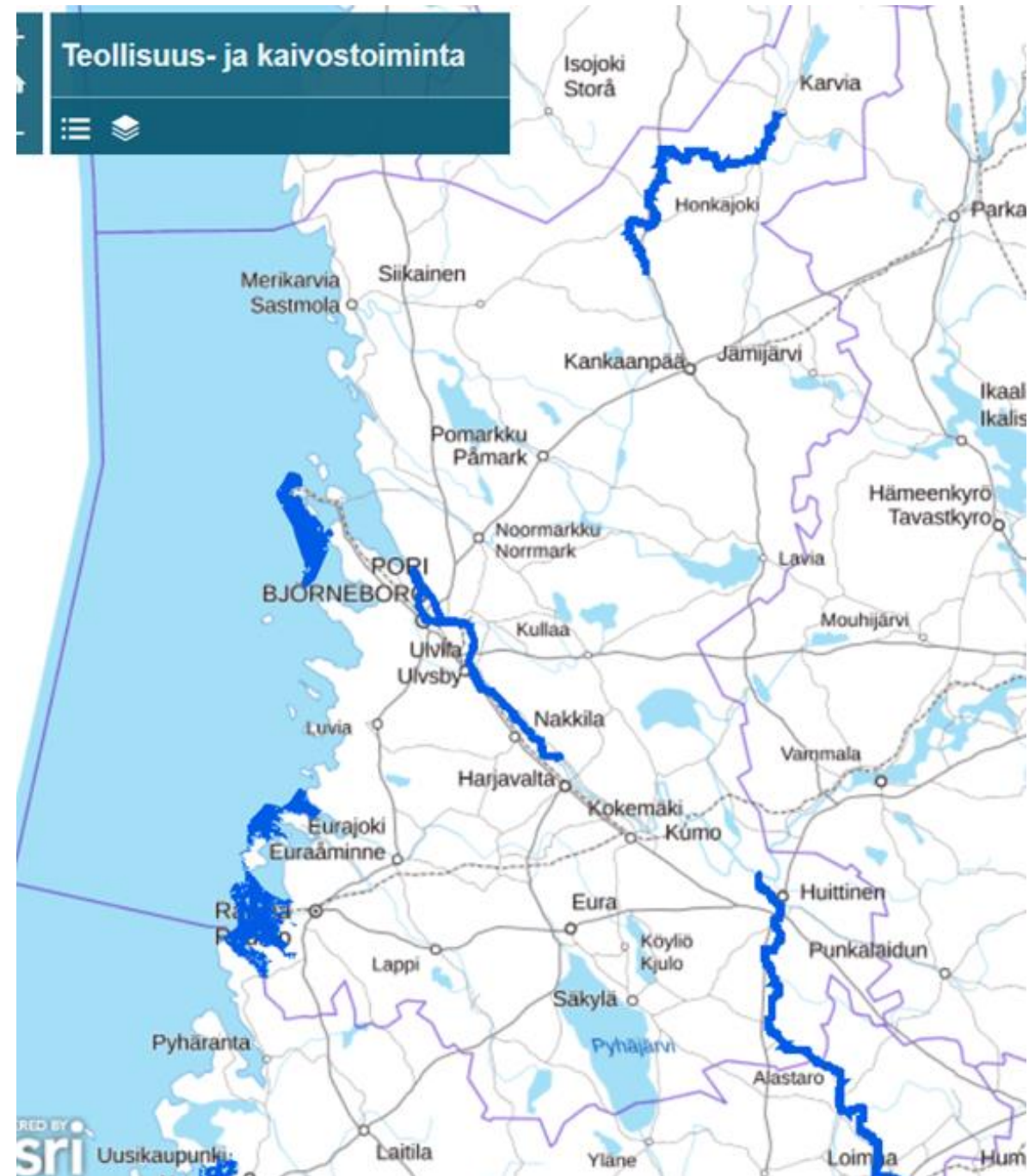
- Tavoitteena pintavesien vähintään hyvä ekologinen ja kemiallinen tila sekä pohjavesien hyvä kemiallinen ja määrällinen tila
- Toimenpiteet kohdistetaan vesien tilaan vaikuttaviin merkittäviin paineisiin
- Valtakunnallisesti yhteinen ohjeistus: www.ymparisto.fi/vesienhoito/opas (Yhdyskunnat, haja-asutus, teollisuus)
- Toimenpiteet suunniteltu yhteistyössä sidosryhmien kanssa (yhteistyöryhmä)
- Osa toimenpiteistä alueellisia, osa vesimuodostumakohtaisia tai laitoskohtaisia

Varsinais-Suomen ja Satakunnan pintavesien ekologinen tila 2019

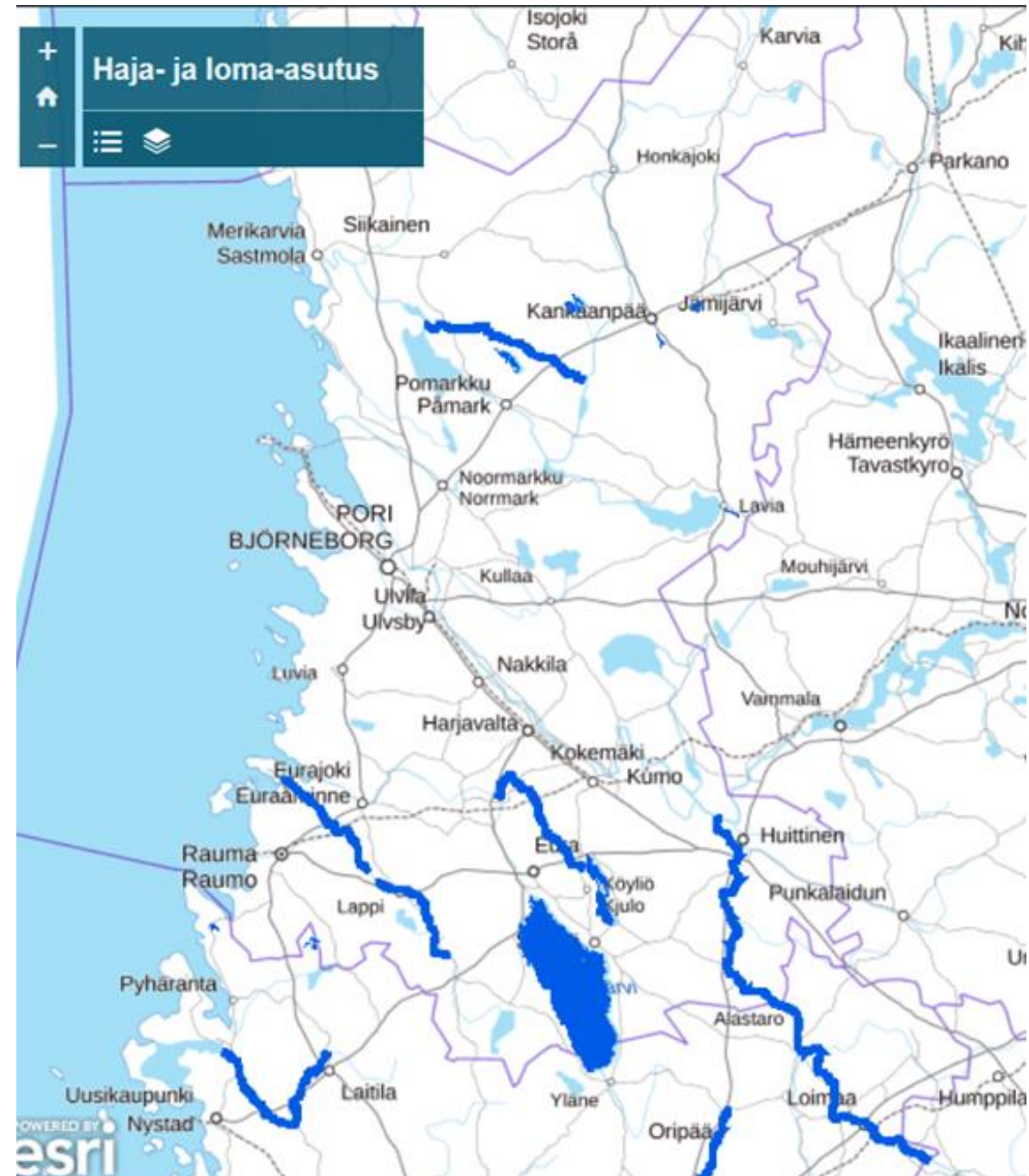
Teollisuus- ja kaivostoiminta

- merkittävä vesien tilaan vaikuttava paine kolmessa jokimuodostumassa ja viidessä rannikkovesimuodostumassa
- suuri riski kolmella pohjavesialueella
- Toimenpiteiden suunnittelussa on tarkasteltu vain riskiksi tunnistettuja laitoksia
- Teollisuuden vesienhoidon toimenpiteet ovat kaikki perustoimenpiteitä

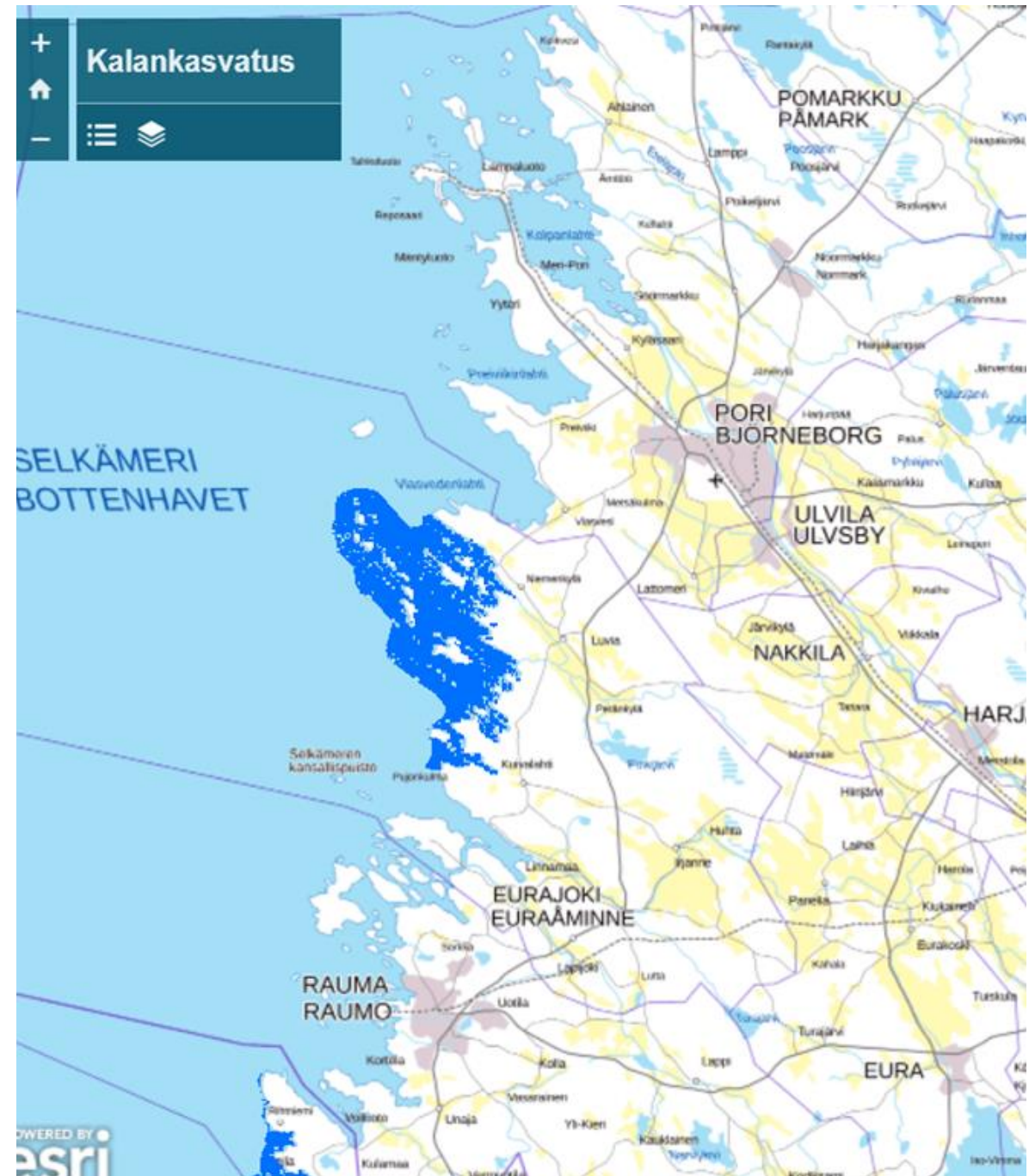
Haja- ja loma-asutus

- Merkittävä paine 16 järvimuodostumassa, 13 jokimuodostumassa ja 50 rannikkovesimuodostumassa
- 2022–2027 herkillä alueilla ei enää saneerattavia jätevesijärjestelmiä – ylläpitoa (sekä vakituinen että loma-asutus)
- Kuivalla maalla sijaitsevista loma- ja vakituisista kiinteistöistä on arvioitu 50 % tekevän jätevesien käsittelyjärjestelmän saneerauksen 2022–2027

Kalankasvatus

- Merkittävä vesien tilaan vaikuttava paine Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella 14 rannikkovesimuodostumassa
- Kalankasvatuksen osuus koko alueen vesistöihin kohdistuvasta ravinnekuormituksesta on vähäinen, mutta kuormitus on paikallisesti tietyissä vesimuodostumissa hyvin merkittävää
- Kuormitusta tulee vähentää erityisesti alueilla, joilla ekologinen tila on hyvää huonompi tai tila uhkaa heikentyä kalankasvatuksen kuormituksen johdosta
- Koulutus ja neuvonta

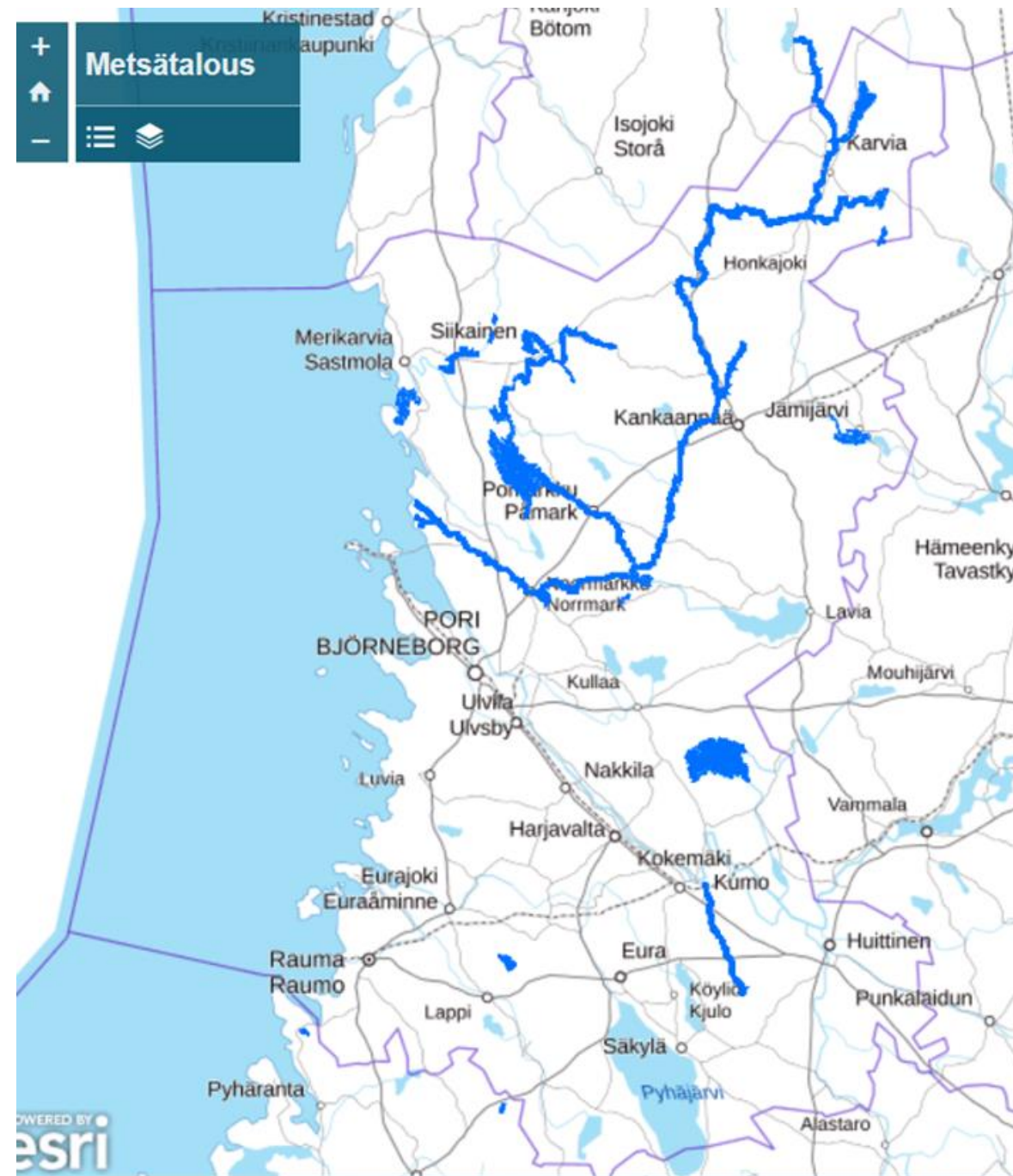
Turvetuotanto

- Merkittävä vesien tilaan vaikuttava paine seitsemässä järvimuodostumassa ja 12 jokimuodostumassa
- Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella turvetuotantoalueita noin 6 400 ha
- Kaikilla käytössä vesiensuojelun perusrakenteet ja lähes kaikilla virtaaman säätö
- Tavoite: Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella kaikilla ympäristönluvanvaraisilla tuotantoalueilla käytössä kaudella 2022–2027 virtaaman säätö ja pintavalutuskenttä tms.
- Uusia tuotantoalueita on arvioitu tulevan 2022–2027 noin 400 ha?

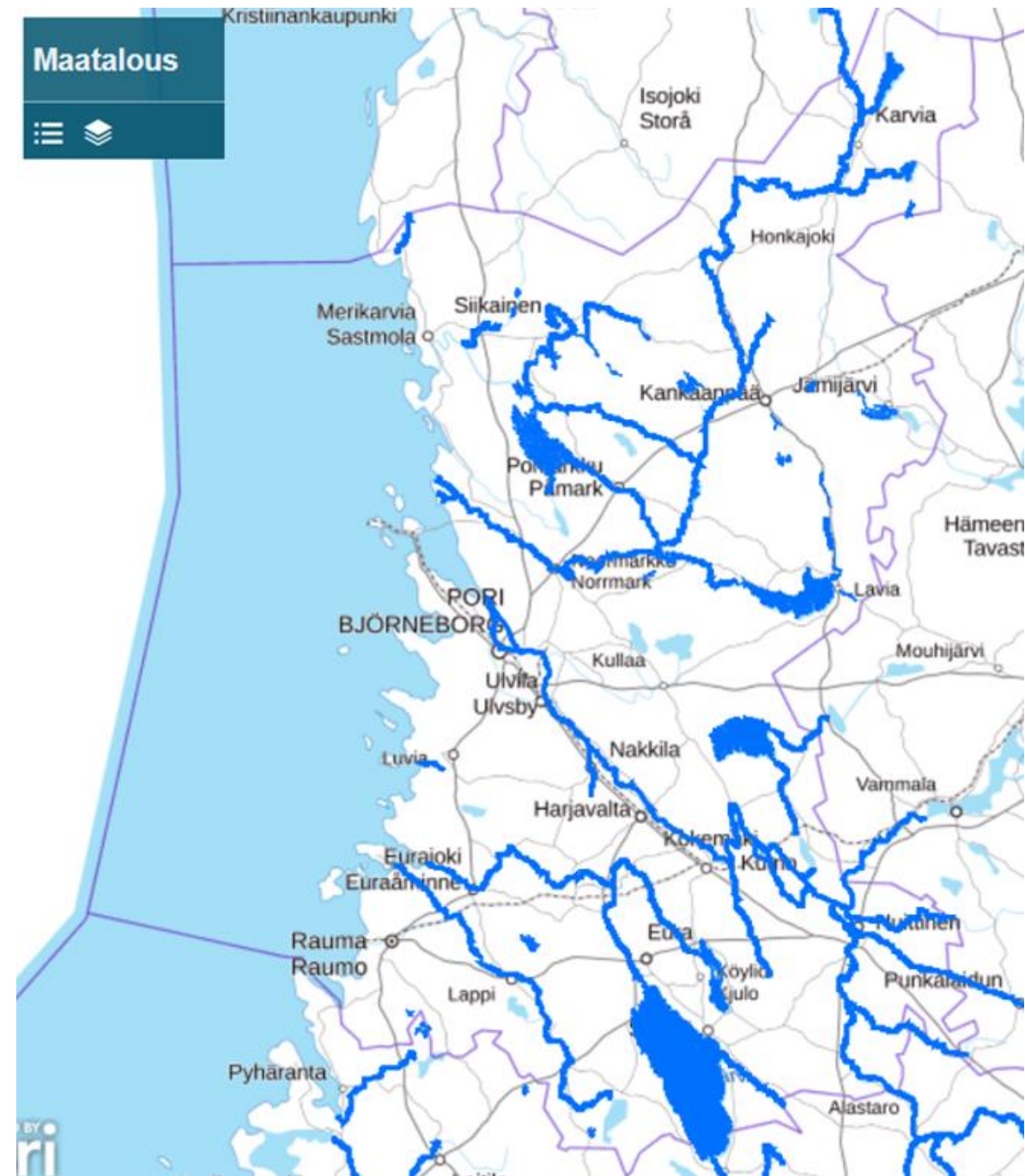
Metsätalous

- Merkittävä vesien tilaan vaikuttava paine 23 järvimuodostumassa, 20 jokimuodostumassa ja kolmessa rannikkovesimuodostumassa
- Vesistövaikutukset yleensä suurimmat pienissä latvavesissä
- **Kunnostusojituksen vesiensuojelu ja suunnittelu osana suometsänhoitoa:** noin 7 190 hehtaarin alueella turvemaametsissä
- **Uudistushakkuiden suojakaistat:** noin 580 hehtaaria
- **Koulutus ja neuvonta:** 2 040 henkilölle 2022–2027

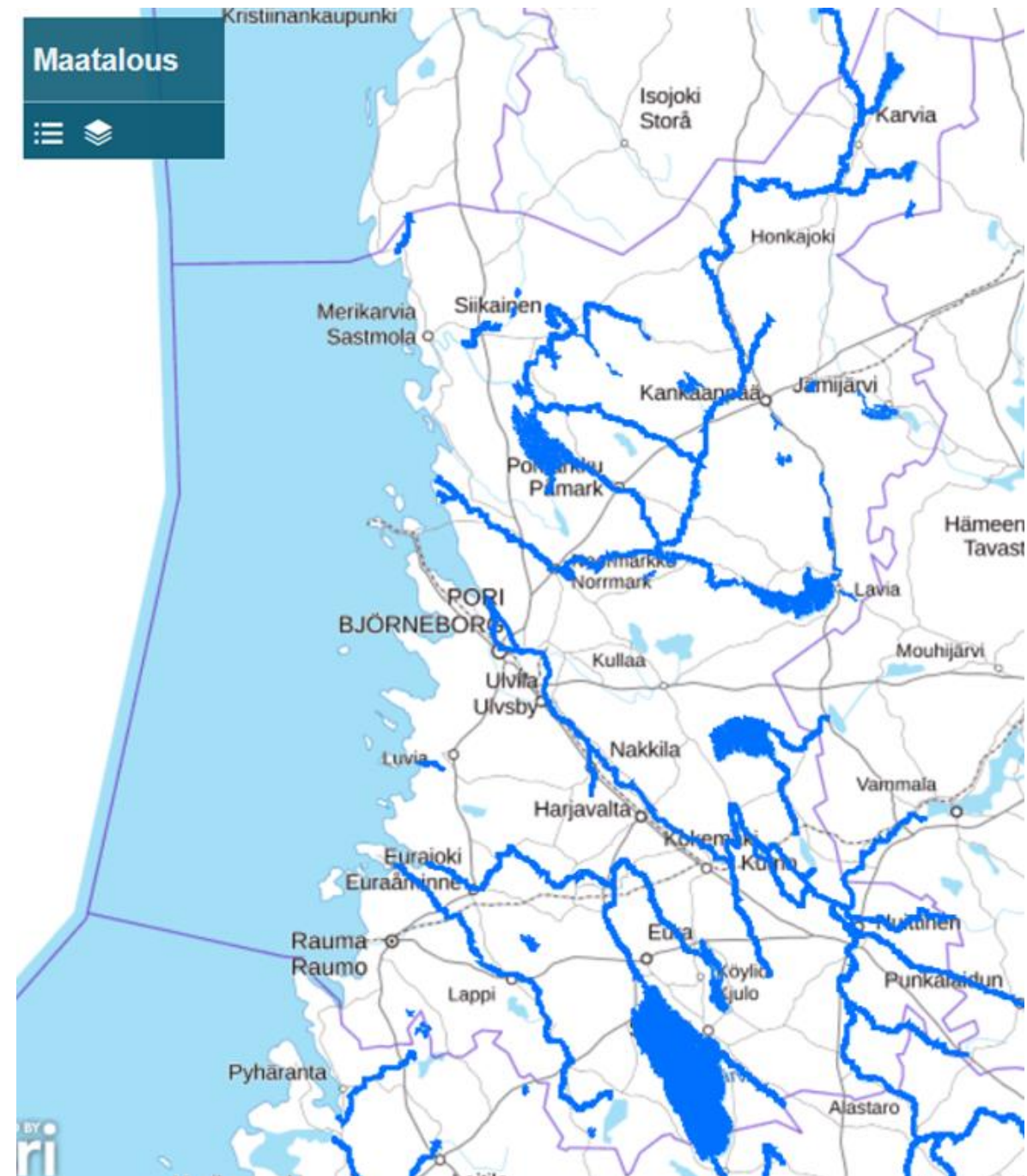
Maatalous

- Merkittävä vesien tilaan vaikuttava paine 61 järvimuodostumassa, 79 jokimuodostumassa ja 59 rannikkovesimuodostumassa
- 88 % pintavesimuodostumista, jotka ovat joko hyvää huonommassa ekologisessa tilassa tai joiden hyvä tila on riskissä heikentyä
- Toimenpiteet perustuvat suurelta osin maatalouden nykyisen ympäristökorvausjärjestelmän toimenpiteisiin

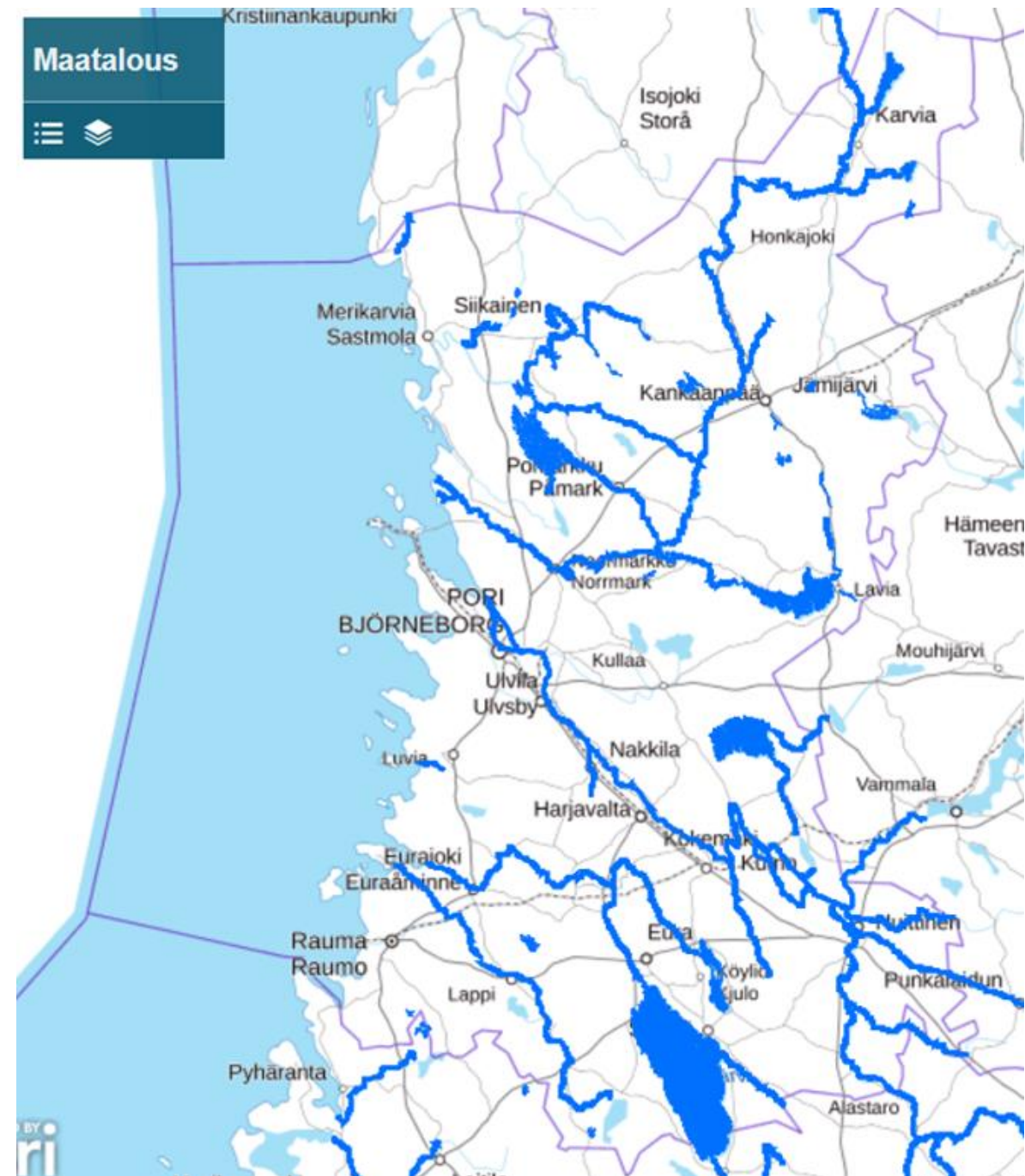
Maatalous

- **Suojavyöhykkeet:** Suojavyöhykeala on KOTOMA-mallin perusteella kohdennettu peltolohkoille, jotka ovat 30 m etäisyydellä vesistöstä ja joissa eroosio yli 1,5 t kiintoainetta/ha/v. Suojavyöhykkeen leveytenä on käytetty 30 m
- **Luonnonmukainen peruskuivatus:** Luonnonmukaisen peruskuivatuksen päätavoite on ylläpitää peltojen kuivatustilaa, edistää uoman luontaista kehitystä ja monimuotoisuutta sekä vähentää uoman kunnossapitotarvetta ja -kustannuksia
- **Kosteikot:** kosteikkojen yleissuunnitelmat ja niissä esitetyt kohteet

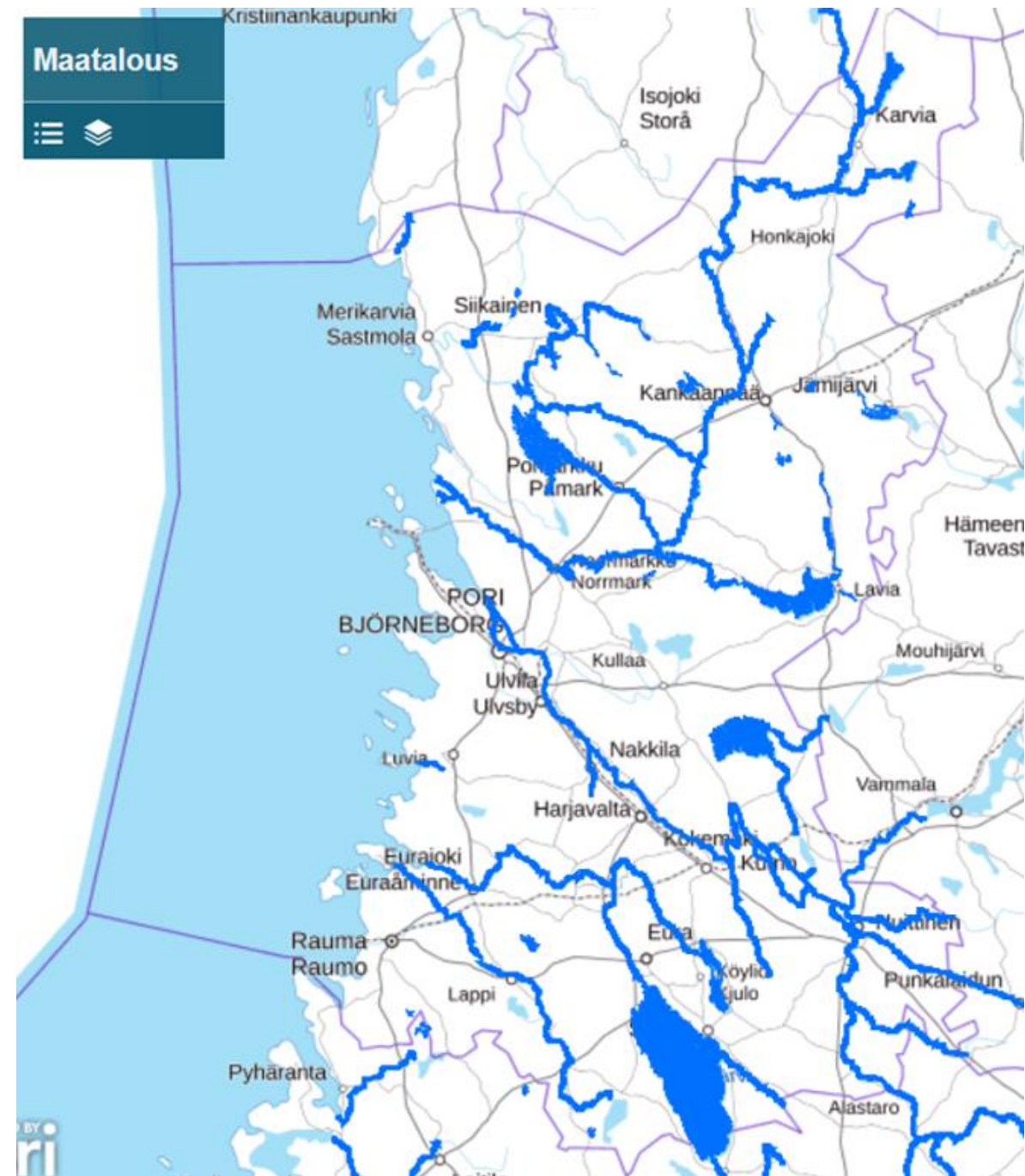
Maatalous

- **Kasvinsuojeluaineiden käytön vähentäminen ja luonnonmukaisesti viljelty pelto:** tavoite Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa 2 000 ha, jaettu suunnittelualueille erikoiskasviviljelyn ja puutarhojen sijainnin mukaan.
- Mukana myös luonnonmukaisesti viljelty peltoala, jonka tavoitteeksi asetettu Varsinais-Suomessa 12 % ja Satakunnassa 16 % peltopinta-alasta
- **Talviaikainen kasvipeitteisyys:** kohdennettu KOTOMA-mallilla peltolohkoille, jotka alle 50 m vesistöä sekä peltolohkoille, joiden eroosioherkkyys on yli 1 t kiintoainetta/ha/vuosi, n. 60 % peltopinta-alasta
- **Ravinteiden ja orgaanisen aineksen (sis. lanta) kierrättäminen:** tavoitteena 50 % lisäys edellisen tukikauden toteutusmäärään

Maatalous

- **Lannan ympäristöystävällisiä levitysmenetelmiä ja lannan prosessointia** esitetään erityisesti kotieläintalouskeskittymien alueelle ja korkean fosforiluvun pelloille koko alueella
- **Turvepeltojen nurmet:** Turvepeltojen nurmiviljelyä esitetään vain Karvianjoen suunnittelualueelle. Tavoitteena on 60 % turvepelloista
- **Maatalouden uudet vesiensuojelumenetelmät:** toimenpide sisältää kipsin, rakennekalkin ja kuitulietteet
- **Tilakohtainen neuvonta**

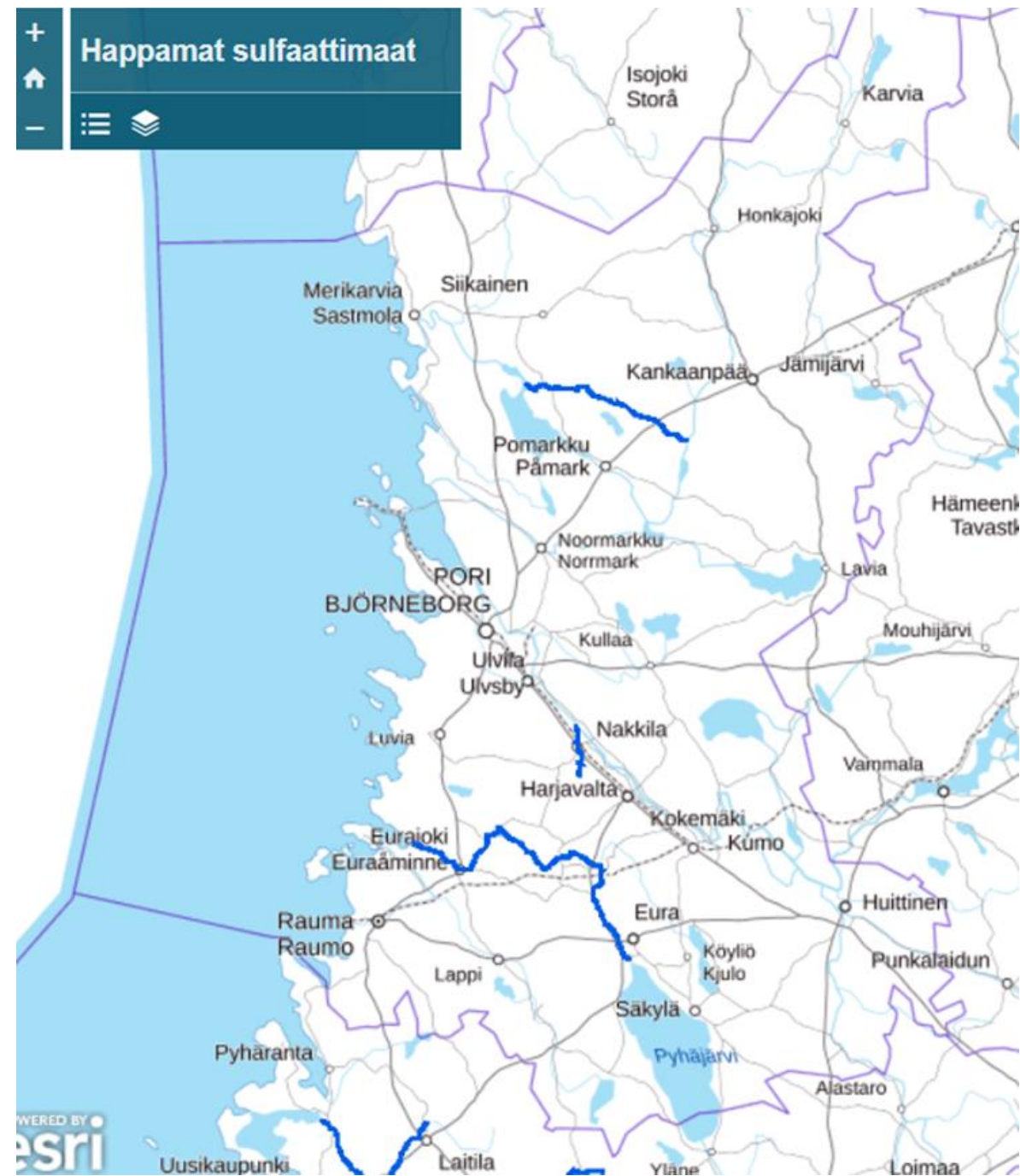
Vesirakentaminen, säännöstely ja vesistökuunnostukset

- 36 vesimuodostumassa on pato tai muu este
- Useita virtavesiä, joissa tulee parantaa kalojen elin- ja lisääntymisympäristöjä
- Ensisijaisena ja vaikuttavimpina toimenpiteinä valuma-alueella tehtävät toimet, toissijaisena itse vesialueella tehtävät kunnostustoimenpiteet

Happamat sulfaattimaat

- Merkittävä vesien tilaan vaikuttava paine yhdeksässä jokimuodostumassa ja yhdessä rannikkovesimuodostumassa
- Säättösalaojituksen ja -kastelun rakentaminen, automatisointi, hoito ja ylläpito: 1 800 hehtaarille
- Sulfaattimaiden riskikartoitus: Geologian tutkimuskeskus (GTK)

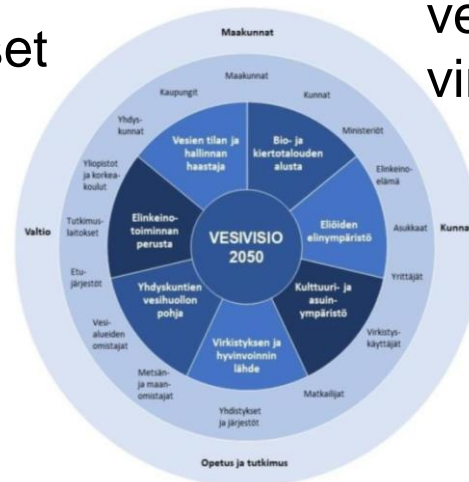
Kokemäenjoen vesivisio 2050

Vesien tila ja hallinta

- Tahtotila:
- Tulvat ja sortumariskit sekä ravinne- ja kiintoainehuuhtoutuminen on minimoitu
- Säännöstely on ennakoitua, ymmärrettävää ja hyväksyttävää
- Häiriöpäästöjen osalta riskit on minimoitu ja niihin on varauduttu riittävästi
- Ilmastonmuutoksen vaikutukset tunnetaan ja ne huomioidaan riskienhallinnassa

Virkistys ja hyvinvointi

- Tahtotila:
- Vesistöalue on ihmisten arjessa henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin lähde, jota hyödynnetään täysipainoisesti
- Vesistöalue mahdollistaa monipuoliset luontoharrastukset ja vapaa-ajan palvelut
- Rannat ja vesistöt tunnetaan puhtaista vesistään ja hyvistä virkistysmahdollisuuksistaan

Lisätietoa

Vesienhoidon toimenpideohjelma 2022-2027, Varsinais-Suomen ELY-keskus:

Karttapohjainen toimenpideohjelma:

- <https://ely.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=eefc7bb02f8a41258b0cf5f3f6ad42fc>

Toimenpideohjelman luonnos:

- [https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Vesi/Vesiensuojelu/Vesienhoidon_suunnittelu_ja_yhteistyö/Vesienhoito_ELYkeskuksissa/VarsinaisSuomi_ja_Satakunta/Toimenpideohjelmat/Toimenpideohjelmat_VarsinaisSuomi_ja_Sa\(27151\)](https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Vesi/Vesiensuojelu/Vesienhoidon_suunnittelu_ja_yhteistyö/Vesienhoito_ELYkeskuksissa/VarsinaisSuomi_ja_Satakunta/Toimenpideohjelmat/Toimenpideohjelmat_VarsinaisSuomi_ja_Sa(27151))

Vesistöjen kunnostamiseen liittyviä suunnitelmia ja selvityksiä (Vesistökuunnostusverkosto):

- https://www.ymparisto.fi/fi-ve/sistokunnostusverkosto/Apuu_kunnostukseen/Kunnostustietoa/Kunnostussuunnitelmat#Satakunta